7/1045

T.C.
BAŞBAKANLIK
DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI
İhracat Genel Müdürlüğü

SAYI : B.02.1.DTM.0.02.12.02 08.08.03 40936
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Devlet Bakanlığı'na muhatap 28/07/2003 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/1045-2752/10208 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu, Adana Milletvekili Sayın Atilla Başoğlu tarafından tevcih edilen yazılı soru önergesinde belirtilen hususlara ilişkin cevabi görüş ekli notta sunulmaktadır.

Bilgilerine arz olunur.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EK: Not (3 sayfa)

7/1045

CEVAP 1:

Bilindiği üzere, Bedelsiz İhracata İlişkin 96/10 sayılı Tebliğ'in 2 nci maddesi (d) bendi uyarınca, turistler ülkelerine dönüşlerinde herhangi bir miktar ve değer kısıtlaması olmaksızın ülkemizden satın aldıkları malları beraberlerinde götürebilmektedirler. Bu tür satışlar Bavul Ticareti olarak nitelendirilmektedir.

Bavul Ticaretinin bir düzen altına alınabilmesi, istikrarlı bir artış sağlanabilmesi için; özellikle komşu ve çevre ülkelerle olabilecek Bavul Ticaretinin desteklenmesi yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çerçevede, 10 Aralık 2002 tarihinde Maliye Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri ve Laleli Sanayici ve İşadamları Derneği temsilcilerinin katılımıyla Dış Ticaret Müsteşarlığında yapılan toplantıda;

- İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının yer aldığı istişari bir Üst Kurul oluşturulması,
- İstanbul Laleli bölgesinde Serbest İhracat Antreposu uygulamasına geçilmesi

konularında alınan kararlar doğrultusunda, Şubat 2003 tarihinde Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Turizm Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve Odalar Birliği katılımıyla Üst Kurul olarak BAVUL TİCARETİ YÖNLENDİRME VE DEĞERLENDİRME KOMİTESİ oluşturulmuştur.

Anılan Komitede yurt içi veya dışında Bavul Ticaret/Dağıtım Merkezleri kurulması, trafiği yoğun olmayan havaalanlarının canlandırılması ve bulundukları bölgelerdeki üretim/ihracat kapasitesinin artırılması yönünde çalışmalara başlanmıştır.

Buna ek olarak, ihraç edilen malların zamanında ve güvenli bir şekilde ithalatçısına ulaştırılmasının ihracatçının başarısının sürekliliğini ve rekabet gücünü önemli ölçüde etkileyeceği bilinciyle, ihraç edilecek malların belli bir yerde toplanarak uzmanlaşmış işletmeciler tarafından ihracatının yapılmasının hem ihracatçının ithalatçısına olan taahütlerini tam olarak yerine getirmesine yardımcı olacağı, hem de ülkeler arasında karşılıklı bilgi değişiminde standardı getireceği düşüncesiyle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 12nci maddesinde 4842 sayılı Kanunun 22nci maddesiyle 24.04.2003 tarihinden geçerli olmak üzere köklü değişiklikler yapılmıştır. Bu çerçevede, gümrük antreposu işleticisine yapılan teslimler de ihracat teslimi sayılarak vergiden istisna edilmiş ve ihracat teslimi yapılacak yetkili gümrük antrepoları ile buralarda düzenlenmesi zorunlu belgeleri belirlemeye, konulacak mal miktarı ve cinsi ile bunların antrepoda bekleme sürelerine ilişkin olarak sınırlama getirmeye, Gümrük Müsteşarlığı'nın görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı'nın yetkili olduğu hükme bağlanmıştır. Konuya ilişkin olarak ilgili kurumlarca uygulamaya yönelik mevzuat çalışmaları

sürdürülmektedir. İstanbul'dan başlayarak yaygınlaştırılması düşünülen bu uygulama çerçevesinde, Bavul Ticaretine belirli bir sistem ve rahatlama getirilmesi öngörülmektedir.

Bunun dışında, LASİAD ve bavul ticaretine yönelik olarak çalışan sanayici ve işadamlarımızla görüşülerek konu hakkındaki düşünce ve önerileri değerlendirilmektedir. Bu çerçevede edinilen bilgiler ışığında, girişimcilerimizin Bavul Ticaretini normal ihracat koşulları içinde gerçekleştirmeyi arzu ettikleri ve bunun sonucu olarak, özellikle, önümüzdeki birkaç yıl içinde Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olması beklenen Rusya Federasyonu'nda satış noktaları oluşturma girişimleri bulunduğu, birçok firmanın Moskova'da mağaza veya irtibat bürosu açmış olduğu konularında bilgi alınmıştır.

Ayrıca, halen Moskova'da Türkiye İhracatçılar Meclisi ile TOBB tarafından yapımı ortaklaşa üstlenilen TOBTİM Türk Ticaret Merkezi'nin faaliyete geçmesiyle birlikte Rus pazarında Türk firmalarının tanıtım ve ihracat olanaklarının artması beklenmektedir.

Diğer taraftan, yürürlüğe giriş tarihi 1.1.2004 olarak tespit edilen yeni Rusya Federasyonu Gümrük Kanunu'nda; gerçek şahısların RF'na ticari amaçlı olmayan (şahsi kullanımı için) ve bedeli 65 bin Ruble'yi (yaklaşık 2.100 ABD Doları) aşmayan eşyaları gümrüksüz olarak getirebileceği, bedeli 65 bin Ruble'yi (2.100 ABD Doları) aşan, ancak 650 bin Ruble'yi (21.000 ABD Doları) aşmayan ve ticari amaçlı olmayan eşyalardan tek gümrük vergisi alınacağı ve tek gümrük vergisinin alınması ile ilgili düzenlemenin Rus Hükümeti tarafından belirleneceği belirtilmektedir.

Kanunun yürürlüğe girmesi ile ülkemizin bu ülkeye yönelik Bavul Ticaretinin olumsuz yönde etkileneceği düşünülmekle beraber, bu bir anlamda uluslararası yolcu beraberi eşya uygulamasına geçiş niteliğindedir. Rusya Federasyonu'nun DTÖ müzakereleri yürüttüğü gözönüne alındığında, Rus makamları nezdinde Bavul Ticaretinin mevcut durumuyla devam etmesi yönünde Başbakan ve Bakan düzeyinde girişimlerde bulunulmasına rağmen, orta vadede RF'nun uluslararası kabul gören yolcu beraberi eşya uygulamasına DTÖ üyeliği öncesinde geçeceği mütalaa edilmektedir. Bu çerçevede, en uygun çözüm yolu Rusya Federasyonu ile ivedilikle bir Serbest Ticaret Alanı Anlaşması imzalanmasıdır. AB yükümlülüklerimiz çerçevesinde kısa vadede bu mümkün gözükmemekle birlikte, bu yöndeki girişimlerimiz devam etmektedir.

Bavul ve kargo ticaretinin resmi ticarete yönlendirilmesinde alınması gereken önlemlerin başında resmi ticaretin önündeki engellerin ve mevcut sorunların çözümlenmesi gelmektedir. Bu itibarla, Rusya Federasyonu ile gerek müteahhitlik firmalarımızın gerekse bu ülkede faaliyet gösteren diğer firmalarımızın faaliyetlerinin teminat altına alınmasına, ayrıca, başta standartlar olmak üzere, pek çok alanda ikili ticaretin önündeki tarife dışı engellerin ortadan kaldırılmasına katkıda bulunabilecek Ticari ve Ekonomik Alanlarda Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması imzalanması en önemli stratejik enstrümanlardan birini oluşturmaktadır. Bu amaçla, iki ülke arasında kademeli olarak Ticari ve Ekonomik Alanlarda Ortaklık ve

İşbirliği, Tercihli Ticaret ve Serbest Ticaret Anlaşmalarının kısa sürede sonuçlandırılması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, AB ile RF arasında imzalanan Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması referans alınarak Ticari ve Ekonomik Alanlarda Ortaklık ve İşbirliği Anlaşmasının hazırlık çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiştir. Bahse konu Anlaşmanın 2003 yılı Ekim ayında yapılması planlanan KEK VI. Dönem Toplantısı sırasında müzakere edilerek imzalanması öngörülmektedir.

CEVAP 2:

Bavul Ticaretiyle iştigal eden yabancı uyruklu kişilerin havaalanlarımızda aşırı yük nedeniyle zor durumda bırakıldıkları hususunda Dış Ticaret Müsteşarlığına herhangibir şikayet veya bilgi intikal etmemiştir.

Diğer taraftan, konuyla ilgili olarak Gümrük Müsteşarlığının yapmış olduğı araştırma sonucunda, Atatürk Havalimanında gerek giriş gerekse çıkış yapan yerli ve yabancı yolculara gerekli nezaket ve saygının gösterildiği, şüphe veya ihbar durumu söz konusu olmadıkça yolculara ait eşyanın muayeneye tabi tutulmadığı, diğer taraftan, aşırı kilo ve benzeri gerekçeler gösterilerek ilgili gümrük personelince herhangi bir rencide edici davranışta bulunulmadığı, yolcuların yurtdışına çıkışları esnasında fazla kilo nedeniyle hava yolu şirketleri tarafından yolculardan fazla bagaj ücreti istenildiği, bunun da yolcularla havayolu şirketi personeli arasında tartışmalara yol açtığının düşünüldüğü bildirilmiştir.

Diğer taraftan, Ulaştırma Bakanlığı ve bağlı birimleri ile Bavul Ticareti Yönlendirme ve Değerlendirme Komitesi faaliyetleri çerçevesinde ortak çalışmalarda bulunulmaktadır

Bilgilerine arz olunur.